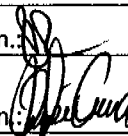
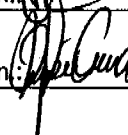

KTV-notat nr. 18/2006 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Neptun Settefisk AS		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Nord-Trøndelag/Namsos		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Rune Flatby	Sign: 	Telefon: 22 95 95 95
Saksbehandlere:	Pernille Dorteia Bruun Øystein Grundt	Sign: 	Telefaks: 22 95 90 00 E-post: nve@nve.no Internett: www.nve.no
Dato:	03.04.2006		Org. nr.: NO 970 205 039 MVA
Vår ref.:	NVE 200301136-26		Bankkonto: 0827 10 14156
Sendes til:	Søker, avdelingsdirektør KT og alle som har gitt høringsuttalelse		

Neptun Settefisk AS - Regulering av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønnå og uttak av vann fra Survikelvassdraget, Namsos kommune i Nord-Trøndelag

Innhold

Søknaden	2
Høring.....	5
Søkers kommentarer til høringsuttalelsene	6
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	6
NVEs vurdering.....	9
Konklusjon	10
Merknader til vilkårene	11
Andre merknader	12

NVE er av den oppfatning at fordelen og nytten ved uttak av vann og regulering av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønnå overstiger skader og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed oppfylt. NVE gir Neptun Settefisk AS tillatelse etter § 8 i vannressursloven til regulering og vannuttak av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønnå på de vilkår som er fastsatt i konsesjonen.

Søknaden

NVE har mottatt følgende søknad fra Neptun Settefisk AS av 25.11.2004:

"Bakgrunn for søknaden

Marine Harvest Norway AS, avdeling Lokkarfisk, har ved søknad av 23.03.98 søkt om økning av konsesjonsutvidelse av eksisterende anlegg fra 500.000 til 1 mill smolt. Søknaden ble innvilget av Fiskeridirektoratet, uten at spørsmålet om konsesjon for vannuttak etter vannressursloven ble tatt opp.

NVE konkluderte i brev av 30.08.01 med at vannuttaket fra Svarttjønna (Svartvatnet), Nordskarvatnet og Heimvatnet berører allmenne interesser i en slik grad av det er nødvendig med konsesjon etter vannressursloven § 8.

Neptun Settefisk overtok Lokkarfisk i 2001 og har påtatt seg ansvaret for å gjennomføre søknadsprosessen overfor NVE.

Beskrivelse av berørte områder

Berørte vassdrag er Survikelva fra Heimvatnet og til utløp i Surviksundet i Namsos kommune. Vassdraget er ikke vernet eller regulert. Det finnes ikke kulturminner som kan føres tilbake til samer eller andre folkegrupper.

Oversiktskart i målestokk 1:50000 med nedslagsfelt inntegnet er vedlagt – vedlegg 1.

Nedslagsfeltet til utløp i Heimvatnet er på 5,9 kvadratkilometer. Årlig tilsig er på 8,5 mill kubikk. Midlere naturlig årsavløp er på 16,2 kubikk/min.

Anlegg og inngrep

Anlegget

<i>Anleggets navn:</i>	<i>Lokkarfisk</i>
<i>Anleggseier:</i>	<i>Neptun Settefisk AS</i>
<i>Uttakssted for vann:</i>	<i>Heimvatnet</i>
<i>Utslippssted for brukt vann:</i>	<i>Surviksundet</i>

Beskrivelse av teknisk anlegg

Vannanlegget ble utbygd i 1987 og består av en stk. 315 mm PEH rør som er nedgravd langs elva fra Heimvatnet til anlegget, lengde 700 mm. Høydeforskjellen er på 80 m.

Anlegget består i dag av 69 enheter (se vedlegg 2) i form av klekkeri, startforingshall og vekstavdeling, med et samlet voluminnhold på 1100 kubikk.

Ferskvannskapasiteten inn til anlegget ligger i dag på 12 kubikk pr. min og kapasiteten på rørene er maksimalt 200 l/sek. I tillegg har vi til rådighet 6 kubikk pr. min med sjøvann.

Det understrekes at utvidelsen av anlegget fra 500.000 til 1.mill smolt ikke har økt vannforbruket fra Heimvatnet. Eksisterende anlegg har tilstrekkelig kapasitet, utvidelse av anlegget er derfor ikke nødvendig.

Beskrivelse av reguleringstiltak

Anlegget ble utbygget i 1987.

Utvidelsen av settefiskproduksjonen fører ikke til utvidelse av vannanlegget, og det skal ikke tas ut større vannmengde enn det som gjøres i dag. Det er derfor ikke planlagt noe form for ytterligere reguleringstiltak utover hva som er gjennomført tidligere.

De reguleringsgrensene som er aktuelle for magasinene Svarttjønna, Heimvatnet og Nordskarvatnet fremgår av vedlegg 5. Når det gjelder Svarttjønna er høyeste regulerte grense tilsvarende overløpet. Det samme gjelder Heimvatnet og Nordskarvatnet. Laveste regulerte grense er Svarttjønna 3,0 m fra overløpet, Heimvannet 3,5 m og Nordskarvatnet 3,1 m.

De reguleringene som er gjennomført tidligere er som følge:

Heimvatnet

Heimvatnet er tidligere demt opp ca. 2 – 3 m. En gammel dam av stein/løsmasse er restaurert/ombygget. Det er lagt et rør (315 mm) inn i en ca. 20 m djup dal av vatnet, og det gir muligheter til at man ved hevertprinsipp kan ta ut mer vann enn det som er oppdemmet.

Nordskarvatnet

I Nordskarvatnet er det også restaurert en gammel steindam som er 2 – 3 m høy. Vannet er regulert tilsvarende.

Svartvatnet

Det må imidlertid foretas utbedring av eksisterende dam i Svarttjønna. Det søkes derfor etter pålegg fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag v/miljøavdelingen – om konsesjon for vannuttak. Dammen har eksistert i flere titalls år. En er noe usikker når dammen ble bygd, men det hevdes at den ble bygget i mellomkrigsårene.

Dammen er murt opp av stein og tett med mose og myr. Dette er ikke tilstrekkelig for å holde på vannet. Vår intensjon med å tette dammen, er å ha en viss reserve av vann i tørkeperioder og ellers når behovet i vår produksjon tilsier økt vannforbruk.

Vi ønsker å utbedre dammen ved å plastre innsiden av denne med betong i samme bredde og høyde som den eksisterende. Det er kun snakk om å gjøre dammen mer funksjonell. Utbedringen innebærer en heving på 2 m fra opprinnelige vannstand i Svartvatnet (vannstand før eksisterende dam fra 30-tallet ble bygd). Vannspeilet de senere 10 år synes å ha ligget på ca. 1 m over opprinnelige vannstand. Endring i vannstanden vil være 2 m. Høyeste regulerte vannstand vil ligge 2 m over opprinnelige vannstand (1 m over dagens vannstand) og laveste regulerte vannstand på samme nivå som opprinnelige vannstand (1 m under dagens vannstand).

Bredden på dammen vil være mellom 1 m ved avløpet og ca. 4 m på toppen – i en tilnærmet V-form.

Vi vil tro at lakse- og innlandsfiske ikke vil bli berørt av reguleringen. Dette vil heller ikke eventuell friluftsisinteresse bli. Topografien rundt vannene preges av fjell og fjellblokker som ligger direkte ned mot vannet. Det er et ubetydelig areal produktive områder/myrområder som berøres av reguleringen.

Berørte grunneiere

Følgende grunneiere er berørt av vannuttaket:

Olav Hovig	g.nr. 52 b.nr. 5
Lorentz Windseth	g.nr. 52 b.nr. 1
Staten	g.nr. 57 b.nr. 1
Stein Åge Sørvig	g.nr. 38 b.nr. 1

Vannføring og vannuttak**Vannføringsstatistikk**

Denne er utarbeidet av NVE 10.03.98 (vedlegg 3).

Statistikken er laget med utgangspunkt i målestasjon nr. 138.1 Øyungen og 140.2 Salsvatn (brukt for kontroll av verdier) i perioden 1961 – 1990. Beregningen viser vannføringer ved utløpet Heimvatn.

Midlere naturlig årsavløp serie 1961 – 1990 er 16,2 kubikk/min. For øvrig henvises til vedlegg 3 når det gjelder andre nødvendig informasjon.

Vi har satt opp en tabellarisk oversikt – månedlig – over vårt vannbehov – se eget vedlegg 6. Når det gjelder salg av vann til Namsos kommune, foregår dette fortsatt – dog med minimumsmengde 5 – 6 kbb. pr time. Kommunen har lagt opp egen vannforsyning til området og vil prioriterer denne på sikt.

Når det gjelder ny hydrologisk analyse av tilgjengelig vann, har vi vært i kontakt med Deres Beate Sæther gjennom Hans Brøndlund. Da lovte hun å ta kontakt med Deres hr. Tore Olav Sandnæs for å legge frem det materialet hun hadde og eventuelt komme tilbake med ytterligere krav eventuelt krav om ny analyse. Vi har ikke hørt fra henne og forutsetter at dette er løst internt. Kart over nedslagsfeltet – se vedlegg 7.

Planlagt vannuttak

Vårt behov for en produksjon av 1 000 000 settefisk er 16,0 kubikk/min. Dette betyr at det vil være balanse mellom voluminnhold i anlegget og produksjon ut i fra tilgjengelig vann.

Vannforbruket har mindre variasjoner over året uten at det er tallfestet nærmere. Bedriften har anlegg for bruk av sjøvann 6,0 kubikk/min.

Skader og ulemper**Forhold til grunneiere/rettighetshavere**

Neptun Settefisk AS har avtale (overtatt fra Marine Harwest Norge AS) med grunneierne om rett til uttak av vann til vannanlegget.

Avtalen gir rett til å regulere Heimvatnet og de øvrige vann i samme vassdrag. Avtalen gir Neptun Settefisk AS rett til å ta ut vann frem til 22.09.2026 – se vedlegg 4.

Forholdet til ferdsel og friluftsliv

Området er ikke offentlig utfartsområde.

Allmennheten benytter ikke vannene til fiske.

Rundt vannene er det en hytte som tilhører grunneierne og øvrige lokalbefolkning – denne brukes ikke. Det er liten allmenn bruk av alle tre vannene og områdene videre innover.

Allmennhetens bruk er totalt sett liten.

Tiltaket berører ikke terreng eller vannføring og kan ikke peke på negative virkninger for ferdsel eller friluftsliv.

Andre ulemper

En kan ikke se at tiltaket har hatt eller får negativ virkning på vannforsyningsinteresser, faste kulturminner, jord- og skogsmark.

Høring

Søknaden har vært kunngjort lokalt i Namdalsavisa og Trønderavisa, sendt på høring til lokale myndigheter, og ligget ute til offentlig ettersyn. Nedenfor er det gitt et sammendrag av de uttalelser som NVE har mottatt.

Namsos kommune anbefaler i brev av 03.03.05 at Neptun Settefisk AS får konsesjon for vannuttak fra Survikelvassdraget i henhold til søknaden. Kommunen mener at det må settes som vilkår at fiske- og friluftinteressene sikres mulighet til fortsatt å fange fisk for utsetting.

Sametinget har i brev av 18.01.05 ingen spesielle merknader til konsesjonssøknaden. Dersom det under arbeid i marken skulle komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående.

Reindriftsforvaltningen Nord-Trøndelag skriver i brev av 14.02.05 at det omsøkte området er en del av vinterbeite til Vestre-Namdalen reinbeitedistrikt. Otterøya blir ikke brukt årlig, men inngår som en viktig del av den totale vinterbeiteressursen i distriktet. Et av flytteleiene krysser Survikdalen og Svarttjønna, hvor man da er avhengig av sikker is. Dersom isforholdene på Svarttjønna endres vesentlig, kan reindrifta kunne bli sterkt skadelidende.

Statskog skriver i brev av 25.02.05 at gjennomgang av søknaden og samtale med Neptun Settefisk AS tyder på at det ikke blir noen endring i reguleringsregimet i forhold til det som har vært praktisert siden 1987. Statskog opplyser om at eiendommen 57/1 ikke eies av Staten, men Opplysningsvesenets fond. Statskog etterlyser avtale mellom utbygger og grunneier i forbindelse med eksisterende regulering.

Karstein Langenes beskriver i brev av 02.04.05 inngrep som har vært foretatt i Fuglvatnet, Gammelsætervatnet og Igletjønna. Dette er vann som ligger oppstrøms Svarttjønna. I 2002 fikk Neptun settefisk AS tillatelse fra NVE til å tappe vann fra Fuglvatnet og Gammelsætervatnet. Tillatelsen ble gitt på visse vilkår som Langenes mener ikke ble fulgt. Han skriver videre at nedtapping av Fuglvatnet fikk negative konsekvenser for fiskebestanden der. Fuglvatnet og Gammelsetervatnet har tidligere vært kultivert med aure fra vann lenger ned i vassdraget. Dette ble slutt da det ble innført fiskeforbud i alle vann nedstrøms Fuglvatnet. Langenes ber på vegne av allmenne friluftinteressener i vassdraget om at regulanten sørger for at det blir satt ut minst 100 fisk i Fuglvatnet og Gammelsætervatnet. Fisken skal hentes fra vann nedstrøms Fuglvatnet. Utsettingen skal

skje i samarbeid med grunneierne eller brukere av Fuglvatnet og Gammelsætervatnet. Uttalelsene støttes av grunneierne Lorentz Windseth og Olav Hovik.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag legger til grunn sin uttalelse i brev av 07.08.01 i forbindelse med utbedring av eksisterende dam og regulering av vannstanden i Svarttjønna. I brevet tilrår fylkesmannen konsesjonsbehandling etter vannressurslovens § 8. Det pekes på behovet for å klarlegge fiskeforekomster og fiskeinteresser i Svarttjønna og eventuelt andre friluftsimteresser. Fylkesmannen mener videre at søker må pålegges å slippe en minstevannføring på ca. 10 % av middelvannføringen fra Svarttjønna. Det må fastsettes reguleringshøyder for vannene. Fylkesmannen mener at det ikke er behov for behandling av tiltaket etter forurensningsloven. Fylkesmannen skriver i e-post av 30.11.05 at reguleringshøyden i Svarttjønna må begrenses til 1 m for å unngå reduksjon av et nærliggende INON-område.

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Stein Aage Sørvig kommenterer på vegne av Neptun Settefisk AS i brev av 13.05.05 de innkomne høringsuttalelsene. Sørvig skriver at kravet om at Neptun Settefisk AS skal bekoste utsetting av 100 fisk pr år i Fuglvatnet ikke kan settes i sammenheng med vannuttaket. Det er ikke naturlig fiskevandring mellom Svarttjønna og Fuglvatnet.

Når det gjelder forholdet til reindrift skriver Sørvig følgende:

"Reindrift er etter et rettsforlik inngått i 1997 mellom reindriftsinteressene og grunneierne på Otterøya forbudt i Survika, Vik, på deler av Hovika og på Rapfjellet, et område som utgjør 60 – 70 % av østre del av Otterøya. Unntak er ekstreme beitevintre ("speik- eller fleinvintre"). Dette følger av kgl. res. 20. juni 1904 som er vedlagt. At bestemmelsen fortsatt er gyldig fremgår klart av blant annet etterarbeidene til reindriftsloven, NOU 1997:4 kap. 6.2 "lovfesting av reindriftsrettens grunnlag", som er vedlagt. Det fremstår etter dette som lite hensiktsmessig å flytte rein over Survikdalen, som ligger i nordøstre hjørne av Otterøya når det ikke er tillatt å beite her. Reindriftsagronomens anførsel om at reindriften kan bli skadelidende er etter min mening ubegrunnet. Svarttjønna er for øvrig ikke naturlig trekkområde på grunn av de topografiske forhold."

Uttalelsen fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om konsekvenser for INON-området har ikke vært forelagt søker. Dette er imidlertid bare en faktaopplysning.

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Neptun Settefisk AS eier et settefiskanlegg i Survika på Otterøya i Namsos kommune. Anlegget har vært i drift siden 1987. Konsesjonen etter oppdrettsloven var opprinnelig på 500 000 settefisk, men tidligere eier Marine Harvest Norway AS, avdeling Lokkarfisk, søkte i 1998 om produksjonsutvidelse til 1 million settefisk. Søknaden ble innvilget av Fiskeridirektoratet. Neptun Settefisk AS overtok Lokkarfisk i 2001.

Bakgrunn for søknaden

Settefiskanlegget til Neptun Settefisk AS henter i dag ferskvann fra Survikelvassdraget hvor Heimvatnet og Nordskarvatnet reguleres. Vannuttak og reguleringer er ikke tidligere behandlet av

NVE. I brev av 25.06.2001 søkte daværende eier av settefiskanlegget, Marine Harvest Norway AS, om tillatelse til utbedring av dam ved Svarttjønna og gjenopptakelse av en tidligere regulering av dette vatnet. NVE forela søknaden for fylkesmannen i Nord-Trøndelag som i brev av 07.08.2001 mente at den omsøkte reguleringen var konsesjonspliktig etter vannressursloven og at det samtidig burde foretas en konsesjonsbehandling av de eksisterende reguleringene og vannuttaket.

I brev av 30.08.2001 vedtok NVE at reguleringen av Svarttjønna var konsesjonspliktig etter vannressursloven. NVE anså det samtidig som hensiktsmessig med konsesjonsbehandling av de øvrige reguleringene og vannuttaket fra Heimvatnet slik at de totale inngrepene i vassdraget kunne gjennomgås og vurderes med tanke på ulemper for allmenne interesser og at en kunne få fastsatt korrekte reguleringshøyder i vannene. Neptun Settefisk AS har akseptert dette og har søkt om konsesjon for etablerte og planlagte inngrep i Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønna.

Om søknaden

Neptun Settefisk AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak og regulering av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønna i Survikelvassdraget.

Det søkes om tillatelse til å regulere Heimvatnet og Nordskarvatnet med 3 m og Svarttjønna med 2 m. Eksisterende dammer planlegges utbedret.

Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring fra noen av vannene.

Maksimalt vannbehov til settefiskanlegget vil være $16 \text{ m}^3/\text{min}$ eller 267 l/s . Behovet vil variere gjennom året. Vannbehovet vil være størst i august, september og oktober.

Neptun Settefisk AS har en avtale med Namsos kommune om levering av vann til VESO Vikan. Avtalen har en gyldighet på 5 år av gangen og lyder i følge Namsos kommune på levering av inntil $40 \text{ m}^3/\text{t}$. Kommunen betaler imidlertid bare for $15 \text{ m}^3/\text{t}$ (tilsvarer 4 l/s). VESO Vikan benytter seg ikke fullt ut av dette, men tar $7 - 10 \text{ m}^3/\text{t}$. VESO Vikan har i hovedsak sin vannforsyning fra kommunalt nett.

Eksisterende inngrep

I Heimvatnet er det en gammel dam som trolig er bygget i forbindelse med mølle og sagbruk. I 1908 ble det etablert et kraftverk nedstrøms Heimvatnet. Kraftverket er ikke lenger i drift. Det er lagt et rør med diameter på 315 mm inn i vatnet. Røret går ned til settefiskanlegget. Heimvatnet er demmet opp ca. 2 – 3 m. Ved vannuttak benyttes i dag hevert over dammen.

I Nordskarvatnet er det også en gammel dam, trolig den eldste i vassdraget. Den er restaurert, men fremstår som noe uferdig. Nordskarvatnet er demt opp 2 – 3 m.

I Svarttjønna er det også en dam som i følge søker trolig er bygget i mellomkrigsårene. Her ble det påbegynt et restaureringsarbeid, men dette ble stoppet da NVE ved brev 30.08.01 vedtok at en regulering av Svarttjønna var konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8.

Teknisk plan

Dammen i Heimvatnet planlegges utbedret, blant annet for å stoppe lekkasjer. Dersom søker blir pålagt å slippe minstevannføring, må dammen bygges om ytterligere. Reguleringshøydene i Heimvatnet og Nordskarvatnet skal ikke endres i forhold til dagens reguleringspraksis.

Dammen i Svarttjønna skal settes i stand ved å plastre innsiden med betong. Vannstanden kan da heves ca. to meter i forhold til det opprinnelige vannstands nivå, dvs. en meter over dagens etablerte vannstands nivå, og hele denne regulerings høyden planlegges utnyttet, dvs. en variasjon i vannstanden på +/- 1 meter i forhold til i dag.

I følge søknaden er det ikke aktuelt å med nye inngrep i terrenget.

Arealbruk og eiendomsforhold

I følge søker er fire grunneiere berørt at reguleringene. Avtale om reguleringer og uttak av vann mellom grunneierne og settefiskanlegget gjelder frem til 2026.

Beskrivelse av området

Heimvatnet og Nordskarvatnet ligger langs etter dalbunnen i et område som er preget av skog og noe myr. Svarttjønna ligger mer åpent på høydedraget nord for disse to førstnevnte vatna. Her er området preget av nakne knauser og spredt furuskog. I dette området ligger også vatnene Fuglvatnet og Gammelsætervatn som drenerer ned til Svarttjønna og videre til Heimvatnet.

I alle de tre berørte vannene er det ørret. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag opplyser at bestanden i Heimvatnet og Nordskarvatnet er av dårlig kvalitet. NVE har heller ikke opplysninger som tilsier at bestanden i Svarttjønna er spesielt attraktiv.

Survikelva er laks- og sjøørretførende ca. 100 m, opp til en gammel dam på nedsiden av Heimvatnet.

Når det gjelder biologisk mangfold ellers foreligger det sparsomt med opplysninger for tiltaksområdet. I følge Namsos kommune og Direktoratet for naturforvaltning (Naturbasen) er det registrert en trekkvei for hjort nord for Heimvatnet. I Fuglvatnet, som ligger utenfor tiltaksområdet, er det et hekkeområde for fiskemåke. I Fuglvatnet, Gammelsætervatnet og Isakdalstjønna er det registrert lom.

Nært opp til Svarttjønna er det et INON-område sone II, dvs. 1-3 km fra tyngre inngrep, som vil bli berørt av en regulering av dette vatnet.

De tre vannene Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønna er lite brukt i friluftssammenheng. Derimot blir områdene ved Gammelsætervatnet og Fuglvatnet som ligger nær Svarttjønna en del benyttet. Normal atkomstvei til disse vatna er fra en annen kant. Reguleringene er således til liten sjenanse for allmennhetens ferdsel.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplanen

Hele nedbørfeltet til og med utløpet av Heimvatnet er båndlagt i forbindelse med at deler av nedbørfeltet er drikkevannskilde. Namsos kommune har avtale med Neptun Settefisk AS om levering av vann til VESO Vikan.

Verneplaner

Survikelvvassdraget er ikke vernet. I nedbørfeltet til vassdraget finnes det ikke områder som er vernet etter naturvernloven.

Samlet plan

Vassdraget har ikke vært vurdert i forhold til Samlet plan.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter § 8. NVE har vært på befaring av området sammen med søker og saksbehandler ved Utviklingskontoret i Midtre-Namdal.

Virkninger av tiltaket

Etter NVEs syn er det begrensede virkninger av tiltaket som følge av at både Heimdalsvatnet og Nordskarvatnet allerede reguleres innenfor de omsøkte grensene, mens vannstanden i Svarttjønna allerede er hevet 1 meter i forhold til naturlig vannstand. Nedenfor er det gitt en kort oversikt over hva NVE mener er de viktigste fordelene og ulempene av de nye inngrepene:

Fordeler

En regulering av Svarttjønna i tillegg til de allerede regulerede vannene Heimvatnet og Nordskarvatnet vil gi en sikrere vannforsyning til settefiskanlegget i de aller tørreste periodene. Dette kan være med på å trygge arbeidsplassene ved anlegget.

Ulemper

Gjenopptakelse av en regulering av Svarttjønna vil kunne virke skjemmende på landskapsbildet i et ellers lite berørt område.

En regulering på 2 m i Svarttjønna vil redusere et nærliggende INON-område sone II, 1 – 3 km fra tekniske inngrep, med ca. 0,7 km².

Elva nedenfor Svarttjønna vil bli tørrlagt i perioder med oppfylling av dette magasinet.

Survikelva har en kort laks- og sjøaureførende strekning som allerede er sterkt påvirket av reguleringen og vannuttaket fra Heimvatnet. En tetting av lekkasjer fra dammen vil påvirke denne strekningen.

NVEs vurdering

Svarttjønna er tidligere regulert, men store lekkasjer i dammen gjør at vannet trolig har en tilnærmet fast vannstand. Denne ligger ca. en meter over det som var naturlig vannstand før vatnet ble demmet opp første gang.

En eventuell tillatelse til fortsatt regulering av Heimvatnet og Nordskarvatnet vil ikke innebære særlige behov for nye fysiske inngrep i vatna siden dammene allerede er etablert. Dammene skal eventuelt utbedres noe og avsluttes på en måte som er godkjent av NVE. Det skal ikke bygges nye veier eller legges ny rørgate.

Det er få allmenne interesser knyttet til Heimvatnet og Nordskarvatnet. Uttalelsen fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om at ørretbestanden i Heimvatnet og Nordskarvatnet er av dårlig kvalitet, tyder på at bestandene er for store i forhold til tilgangen på næring. I disse to vatna vil de omsøkte reguleringene være en videreføring av eksisterende praksis og tilstanden i vatna endres ikke. En konsesjon etter

vannressursloven til regulering av disse to vatna vil føre til at fylkesmannen i medhold av standard vilkår for naturforvaltning kan pålegge Neptun Settefisk AS enkelte tiltak som kan bidra til å forbedre tilstanden i vassdraget. Vassdragsmyndighetene vil dessuten i større grad kunne følge opp anleggene i medhold av fastsatte vilkår.

Dammen i Svarttjønna skal tettes på innsiden. Dette vil bli et lite synlig inngrep. Svarttjønna var opprinnelig regulert ca. 3 meter. På grunn av lekkasjer i dammen har vannstanden stabilisert seg på et fast nivå som ligger ca. en meter høyere enn den opprinnelige naturlige vannstanden. Området rundt Svarttjønna er preget av fjell og fjellblokker som ligger direkte ned mot vannet. Det er et ubetydelig areal med produktive områder og myrområder som vil bli berørt av en oppdemming. Fiskebestanden i Svarttjønna begrenses naturlig av dårlige gytemuligheter. NVE har ikke inntrykk av at bestanden er av særlig betydning.

Tekniske inngrep i Svarttjønna vil berøre et INON-område i sone II. Fylkesmannen uttaler at en regulering av et vatn på maksimalt en meter faller utenfor det som regnes som "tyngre tekniske inngrep", og således vil en slik reguleringshøyde ikke redusere størrelsen på naturområdet. NVE vil til dette bemerke at endringen av vannføringsregimet i elva nedenfor på grunn av reguleringen likevel vil kunne ha en viss innvirkning på arealet av INON-området. En heving av vannstanden i Svarttjønna med en meter, og en total regulering på to meter vil i følge søknaden gi et magasinivolum på 0,08 mill. m³. Svarttjønna er primært tenkt nyttet som magasin i tørre perioder. Etter vårt syn vil en tidvis full utnyttelse av reguleringshøyden ikke ha vesentlige virkninger for allmenne interesser. Et INON-område i den minste verdifulle kategorien blir noe redusert, men tatt i betraktning Svarttjønns beliggenhet og begrensede verdi for allmenne interesser vil en regulering med to meter i stedet for en meter, slik fylkesmannen anbefaler, ikke gi noen påviselig økt verdiforringelse i området.

En full regulering vil for øvrig gi noe sikrere vannforsyning til settefiskanlegget i tørre perioder. NVE mener fordelene ved en slik forsyningssikkerhet mer enn oppveier ulempene ved 2 meter regulering.

Bekken ut fra Svarttjønna vil bli tørrlagt i oppfyllingsperioder dersom det ikke fastsettes krav om minstevannføring fra vatnet. En slik minstevannføring vil likevel komme settefiskanlegget til gode. Med en sikker minstevannføring fra utløpet, sammen med større vannføringer når det tappes fra vatnet og jevnlig overløp over dammen, vil en gjenopptakelse av reguleringen i Svarttjønna ikke medføre store ulemper for allmenne interesser.

Laks- og sjøørretførende strekning i Survikelva er kort. Produksjonen er liten, men NVE mener det er viktig å ivareta livsbetingelsene for fisken i elva. En forutsetning for dette er at det er en viss vannføring på strekningen. Det er noe lekkasje fra dammen ved Heimvatnet og lekkasjen er et bidrag til opprettholdelse av bestanden i elva. Fastsettelse av en minstevannføring ut av Heimvatnet vil sikre at forholdene for bestandene ikke svekkes ytterligere.

Konklusjon

NVE er av den oppfatning at fordelene og nytten ved uttak av vann og regulering av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønna overstiger skader og ulemper for private og allmenne interesser som blir berørt. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed oppfylt. I medhold av vannressursloven § 8 gir NVE tillatelse til vannuttak og regulering av Heimvatnet, Nordskarvatnet og Svarttjønna på nærmere fastsatte vilkår.

Merknader til vilkårene

Post 1, reguleringsgrenser og vannslipping

Søker får tillatelse som omsøkt til å regulere Heimvatnet og Nordskarvatnet med inntil 3 m for hvert av vatna. Vannstanden skal ikke heves ut over det som er overløp på dammene i dag.

Vannstanden i Svarttjønna kan heves en meter ut over det som er vannstanden i dag, og senkes en meter ned til opprinnelig naturlig vannstand. Det vil si at vatnet kan reguleres mellom kote 142,8 og 140,8. Dette innebærer at overløpet på dammen må senkes i og med at dette for tiden ligger tre meter over det som blir laveste regulerte vannstand.

NVE mener at det av hensyn til allmenne interesser i vassdraget nedenfor Svarttjønna bør slippes en viss minstevannføring fra utløpet av vatnet. Siden Neptun Settefisk AS tidvis vil tappe vann ut fra magasinet, eventuelt at det går vann som overløp, vil det være vannføringsvariasjoner i vassdraget. Etter vårt syn behøver derfor ikke vannføringen å være høyere enn alminnelig lavvannføring. Vi har beregnet denne for feltet til Svarttjønna til å være på 10 l/s. Med en slik fastsatt minstevannføring vil miljøet i elva nedenfor vatnet etter NVEs syn være tilstrekkelig ivaretatt. Minstevannføringskravet vil være tilsigsavhengig i form av at i de tilfelle der vannstanden er på laveste regulerte vannstand og tilsiget til Svarttjønna er mindre enn pålagt minstevannføring, skal hele tilsiget slippes som minstevannføring og ikke gå til oppfylling av magasinet.

Et vilkår om minstevannføringsslipp fra Heimvatnet vil redusere de negative konsekvensene for anadrom fisk på strekningen fra utløpet av vatnet til sjøen som ellers vil oppstå som følge av tetting av lekkasjer. Samtidig vil det sikre at elven ikke fremstår som tørrlagt, og bidra til opprettholdelse av andre vanntilknyttede organismer. Det må imidlertid tas hensyn til at settefiskanlegget har et behov for vann til anlegget. NVE mener derfor at minstevannføringen bør settes forholdsvis lavt. Alminnelig lavvannføring ved utløpet av Heimvatnet er beregnet til 30 l/s. Tatt i betraktning at vassdraget ikke har hatt krav om minstevannføring tidligere, og at livet i elva er tilpasset de betingelsene, mener NVE at dette er tilstrekkelig til å sikre og trolig også til en viss grad forbedre tilstanden på strekningen.

Dersom det skulle oppstå en konflikt ved at tilsiget til vassdraget er lavere enn det uttaket av vann og krav til minstevannføring utgjør, samtidig som vannstanden i de tre magasinene er på laveste regulerte nivå, mener NVE at vannbehovet til settefiskanlegget må gå foran kravet om slipping av minstevannføring fra Heimvatnet. Dette må likevel begrenses slik at settefiskanlegget ikke tar ut mer vann enn hva som er oppgitt i søknaden for den aktuelle perioden denne konflikten eventuelt oppstår. Tilsig utover vannuttak til anlegget skal da slippes som minstevannføring i elven. Samtidig må det iverksettes vannbesparende tiltak i settefiskanlegget.

Vannuttaket skal holdes innenfor de tall som er oppgitt i søknaden. Uttaket skal maksimalt være 17 m³/min eller 267 l/s. Det er da tatt høyde for levering av 4 l/s til Namsos kommune. For fremtidig kontroll og tilsyn må konsesjonsinnehaveren kunne dokumentere vannforbruket gjennom etablering av en vannmåler i settefiskanlegget.

Vi gjør oppmerksom på at det røret som er ført inn på dypt vann i Heimvatnet ikke kan anses som en reserveløsning som NVE har godkjent for å kunne tappe vatnet lenger ned enn LRV. Dersom det skulle oppstå spesielt tørre perioder, må Neptun Settefisk AS søke om tillatelse til å benytte seg av denne muligheten eventuelt beskrive andre løsninger. I slike situasjoner vil det være naturlig at søker legger frem dokumentasjon fra vannmåleren på at vannforbruket ikke har vært større enn tillatt.

Post 4, godkjenning av detaljplaner, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi gjør oppmerksom på at detaljplanene for de inngrep som omfattes av tillatelsen etter vannressursloven, skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidene kan påbegynnes. Dette gjelder også ordning for slipp og måling av minstevannføring. Vi ber om at detaljplanene oversendes NVEs regionkontor i Trondheim i god tid før planlagt oppstart av anleggsarbeidene.

I forbindelse med planer om utbedring av dammer, må det gjennomføres en konsekvensvurdering av et eventuelt dambrudd. Dette vil danne grunnlag for å avgjøre om anlegget blir klassifisert i henhold til klassifiseringsforskriften. Dette bør gjøres før prosjektering. Dersom anlegget klassifiseres i klasse 1 – 3, vil det bli stilt en rekke krav. Det vil bl.a. være krav om NVE-godkjent rådgiver ved prosjektering av dammen.

Post 5, naturforvaltning

Det er en forutsetning at eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret, står i rimelig forhold til projektets størrelse og virkninger.

Post 6, automatisk fredete kulturminner

Vi forutsetter at Neptun Settefisk AS tar kontakt med Nord-Trøndelag fylke for å avklare forholdet til kulturminner. Vi minner også om den generelle aktsomhetsplikten, jf. vilkårenes post 3 og merknadene fra Sametinget om dette.

Andre merknader

Grunneiere har påpekt ulovlige inngrep foretatt av Neptun Settefisk i 2002 i tre vann som ligger ovenfor de berørte reguleringsmagasinene. Dette er Fuglvatnet, Gammelsætervatnet og Igljtjønnna. NVE har i brev av 18.11.2002 krevd at utløpene av Fuglvatnet og Gammelsætervatnet skal bringes tilbake til den form og utseende de hadde før tiltakene ble gjennomført. NVE vil i løpet av 2006 foreta en befaring for å påse at kravet er etterlevd.

Både Namsos kommune og brukere av området har lagt frem krav om at det skal fanges fisk i de regulerte vannene for utsetting i Fuglvatnet og Gammelsætervatnet. Et pålegg om utsetting må kunne begrunnes med at fiskebestanden i disse to vatna vil bli svekket som følge av reguleringene. Vi kan ikke se at det er noen sammenheng mellom en regulering av de tre vatna som får en reguleringsstillatelse, og fiskebestanden i de to vatna Fuglvatnet og Gammelsætervatnet. En utsetting må derfor i så fall skje gjennom frivillig avtale mellom regulanten og de øvrige partene. I tillegg må det innhentes tillatelse til slik utsetting av fisk fra fylkesmannen og Mattilsynet.

Forholdet til reindriftsnæringen.

Reindriftsforvaltningen viser til at Otterøya tidvis brukes til vinterbeite og at man da benytter seg av islagte vann som Svarttjønnna ved flyttingen av dyrene til disse beiteområdene. Søker har i sin kommentar til høringsuttalelsene bemerket at beite i Survika er forbudt unntatt i særskilte tilfelle, og at det uansett ikke er noen naturlig trekkvei som går om Svarttjønnna. NVE mener at den svært begrensede hevingen av vannstanden ikke vil berøre reindriftsnæringen i merkbar grad da en slik regulering trolig vil ha liten betydning for isforholdene. Dersom reindriftsforvaltningen mener at tiltaket vil ødelegge en flyttvei er dette et forhold som må avgjøres av Landbruksdepartementet.